

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-II.431.8.6.2019.5

Poznań, 4.03.2020 r.

Pani
Hanna Nawrocka
Dom Opieki Tęczowa Dolina
ul. Lisiecka 95
62-571 Stare Miasto

Zalecenia pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), nazywanej dalej ustawą, lub ustawą o pomocy społecznej, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, przeprowadził kontrolę kompleksową w Domu Opieki Tęczowa Dolina - placówce zapewniającej całodobową opiekę 20 osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, z siedzibą pod adresem: ul. Lisiecka 95, 62-571 Stare Miasto.

Zakres kontroli obejmował standard świadczonych usług socjalno-bytowych i przestrzeganie praw osób przebywających w ww. Placówce.

Kontrolą objęto działalność Domu Opieki Tęczowa Dolina, w okresie od 1 stycznia 2018 r. do ostatniego dnia kontroli.

Ustalenia pokontrolne zostały szczegółowo opisane w protokole PS-II.431.8.6.2019.5.3.10, który został podpisany przez Zespół inspektorów w dniu 31 grudnia 2019 r., a przez Panią w dniu 20 stycznia 2020 r., bez zastrzeżeń.

W wyniku kontroli ustalono, że w Placówce realizowane są usługi opiekuńcze, o których mowa w art. 68 ust. 1 i ust. 3 ww. ustawy o pomocy społecznej.

W Domu Opieki Tęczowa Dolina mieszkańcom zapewnia się usługi bytowe, wyszczególnione w art. 68 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Miejsce pobytu, o którym mowa w art. 68 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej spełnia warunki określone standardem.

Dom Opieki Tęczowa Dolina, realizuje, zgodnie z brzmieniem art. 68 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej: zapewnienie posiłków, niezbędnych środków higienicznych i przyborów toaletowych.

Zgodnie z art. 68a pkt 1 lit. a-e ustawy o pomocy społecznej w Placówce zawierane są umowy na świadczenie usług, o których mowa w art. 68a ww. ustawy o pomocy społecznej.

Prowadząca Placówkę oświadczyła, że w Placówce nie stosowano przymusu bezpośredniego i nie było dotychczas potrzeby prowadzenia Ewidencji przypadków jego stosowania.

Podczas prowadzonego postępowania kontrolnego w Domu Opieki Tęczowa Dolina, z siedzibą pod adresem: ul. Lisiecka 95, 62-571 Stare Miasto, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zastrzeżenia zespołu inspektorów budził fakt niezabezpieczenia furtki przy wejściu na posesję, która była uszkodzona – zamknięta i oklejona taśmą. Przy wejściu głównym do obiektu - wewnątrz przed jednym skrzydłem drzwi postawiono wózek inwalidzki, obok drugiego skrzydła postawiono łóżko do masażu, co narusza zapisy art. 68 ust. 4 pkt 1 z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
2. Stwierdzono brak stołu w pokoju mieszkalnym nr 4 oraz brak krzesła w pokoju mieszkalnym nr 7, co narusza zapisy art. 68 ust. 4 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.
3. Stwierdzono, że w jednej z łazienek deska sedesowa od WC przytwierdzona została taśmą klejącą; bateria przy bidecie oklejona była czerwoną taśmą; WC przeznaczone do ogólnego użytku nie było wyposażone w uchwyty; w 2 łazienkach wyczuwalny był nieprzyjemny zapach, nadto umywalka wymagała poprawy czystości i miała uszkodzony kran (oklejonym taśmą, co uniemożliwiało użytkowanie), a sufit w dyżurce był popękany, natomiast ściany w pomieszczeniu kuchennym dla mieszkańców wymagały poprawy czystości, niektóre pokoje mieszkalne wymagały odmalowania, co nie spełnia wymogu art. 68 ust. 4 pkt 3 oraz art. 68 ust. 6 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.
4. Ustalono, że pokoje mieszkalne nie były codziennie sprzątane, a Właścicielka poinformowała, że czasem stara się nakłaniać sprawniejszych mieszkańców do utrzymania czystości, ale bez efektów. Powyższe narusza zapis art. 68 ust. 6 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
5. Użytkowanie pomieszczenia pomocniczego do prania i suszenia niezgodnie z przeznaczeniem, gdyż, pomieszczenie wskazane w pierwszym dniu kontroli jako pomieszczenie do suszenia dla mieszkańców ulokowane zostało na poddaszu - było w remoncie oraz przechowywano w nim rzeczy i przedmioty niezgodne z przeznaczeniem pomieszczenia, co narusza zapis art. 68 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy o pomocy społecznej.
6. Sposób świadczenia usług naruszał zapisy art. 68 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, gdyż:
 - w sytuacji korzystania z fotela masującego przez jedną z mieszkanek, pracownik, wyjaśnił, że sam określa, czy dana osoba może użytkować ww. urządzenie,
 - pracownik zwracał się do mieszkańca w następujący sposób: „idziemy na fotelik”, „teraz sobie usiądziemy”, „A. sobie siada, będziemy bajdurzyć później”, „Babcia S., co tam, jak było w podróży”,
 - w pomieszczeniu określanym w Placówce jako dyżurka – drzwi były otwarte, a klucz był w drzwiach, lodówka do odpadów medycznych i leki (przechowywane w szafach ze szklanymi drzwiami, bez zabezpieczenia kluczem), nie były więc zabezpieczone przed dostępem zależnych mieszkańców,
 - pielęgniarka – opiekun, która zastępuje Właścicielkę w przypadku jej nieobecności, nie była zorientowana, co do przepisów dotyczących świadczenia usług w placówkach całodobowych. Właścicielka poinformowała, że opiekun medyczny, np. może podać Clexane, ponieważ ma ukończoną szkołę medyczną,
 - w pomieszczeniu kuchennym dla mieszkańców na blacie przechowywana była kołdra,
 - w miejscu wygospodarowanym na korytarzu, nazywanym przez Właścicielkę miejscem spotkań z rodziną - na kaloryferach suszono odzież i szmatki,
 - brak było zgody na monitoring i utrwalenie wizerunku osób przebywających w Placówce Właścicielka udzieliła wyjaśnień, że prawdopodobnie nie ma takich pisemnych oświadczeń o wyrażeniu zgody oraz, że monitoring jest zamontowany ze względów bezpieczeństwa, tylko do wiadomości Właścicielki.

7. Jadłospis oraz posiłki dietetyczne przygotowuje pracownik nieposiadający kwalifikacji w tym zakresie. Stwierdzono także problemy z ustaleniem odpowiednich diet: 3 osoby korzystają z diety cukrzycowej (inne diety nie zostały wpisane), pozostałe osoby korzystają z diety ogólnej, brak adnotacji o diecie w przypadku miksowanych posiłków. Ponadto, w okazanych przez pracownika Placówki dokumentach mieszkańców chorujących na cukrzycę stwierdzono brak odnotowania w nich wskazania wprost dotyczącego diety cukrzycowej w przypadku jednego z mieszkańców. Powyższe narusza art. 68 ust. 6 pkt 1 oraz art. 68 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
8. Stwierdzono, że umowy dotyczące osób przebywających w Placówce zawierały nieprawidłowości naruszające wymogi art. 68a, pkt 1 lit. a oraz art. 68 ust. 2 ustawy, gdyż: spośród 15 umów o świadczenie usług w Placówce, które zostały poddane analizie, 14 umów zawartych zostało z osobami, które nie są mieszkańcami Placówki; 7 spośród ww. umów również, nie zostało podpisanych przez osoby przebywające w Placówce, mimo posiadania przez nie pełnej zdolności do czynności prawnych, 1 umowa przez opiekuna prawnego – mieszkańcy zostali określani w tych umowach, jako osoby, co do których Podmiot prowadzący Placówkę zobowiązuje się wykonać zadanie polegające na zapewnieniu całodobowej opieki. Nadto, 8 umów nie zostało podpisanych w sposób nieczytelny, co uniemożliwia stwierdzenie, czy podpis pod umową złożyły osoby przebywające w Placówce, mimo, iż osoby te, posiadają pełną zdolność do czynności prawnych.
9. Nie dla wszystkich osób przebywających w Placówce zgromadzono informacje dotyczące stanu zdrowia, w szczególności: informacji o wydanych orzeczeniach, zaleceniach lekarskich. Nieprawidłowości w dokumentacji budził fakt, uzyskanych od właścicielki informacji:
 - „Telefony mam w komórce do rodzin wszystkich mieszkańców (w prywatnej komórce)”, „Informacje o ewentualnych orzeczeniach otrzymujemy w formie ustnej od rodziny.
 - Ponadto, pracownik okazał nieaktualny spis telefonów do rodzin podopiecznych i wyjaśnił, że „Nowy ma szefowa – który zostanie przekazany zespołowi inspektorów”.
 - Adresy zamieszkania lub pobytu mieszkańców Placówki umieszczone były w wypisach szpitalnych, a na kserokopiach dowodów osobistych w zależności od datowania dokumentu był lub nie było adresu zamieszkania.
 - Ustalono, że dla żadnej z osób przebywających w Domu nie prowadzono ewidencji przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie Placówki, ze wskazaniem daty i zakresu tych świadczeń oraz danych świadczeniodawcy udzielającego świadczeń zdrowotnych, a z wyjaśnień właścicielki wynika, że każdorazowa wizyta lekarska odnotowywana jest w dokumentacji medycznej, znajdującej się w Przychodni Med-Alko w Koninie lub przez innych specjalistów, którzy przyjeżdżają na wizyty do Placówki. Powyższe jest niezgodne z wymogami art. 68a pkt 1 lit.c- f ustawy o pomocy społecznej.
10. Wśród osób przebywających w Placówce, jedna osoba została ubezwłasnowolniona całkowicie, a Sąd rodzinny nie wyraził zgody na jej przebywanie w ww. Placówce. Właścicielka nie dysponuje dokumentami potwierdzającymi ubezwłasnowolnienie mieszkańca. Kolejne 2 osoby są w trakcie postępowania o ubezwłasnowolnienie. Właścicielka poinformowała, że nie posiada wiedzy, dotyczącej zdolności do czynności prawnych pozostałych mieszkańców. Jednakże, kilka rodzin zostało poinformowanych o potrzebie ubezwłasnowolnienia, ponieważ mieszkańcy nie mają pełnej świadomości. Powyższy stan faktyczny nie jest zgodny z art. 68c ustawy o pomocy społecznej i zapis w trybie art. 156, w związku art. 175 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

11. Na budynku nie umieszczono tablicy informacyjnej spełniającej wymogi dotyczące rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numeru wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, co narusza zapisy art. 68a, pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.
12. Stwierdzono, że na żadnej z tablic ogłoszeń w widocznym miejscu w budynku, w którym prowadzona jest Placówka, nie zawieszono informacji dotyczących zakresu działalności prowadzonej w placówce oraz podmiotu prowadzącego placówkę, w tym informacji o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu, co narusza zapisy art. 68a, pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.
13. Ponadto, stwierdzono brak wykonania zaleceń pokontrolnych nr 2-4 z dnia 2 czerwca 2016 r., znak PS-Ko.431.2.2016.2, co wyczerpuje również treść nieprawidłowości nr 9-12 niniejszej kontroli.

Pomimo, stwierdzonych w Placówce nieprawidłowości i uchybień działalność Domu Opieki Tęczowa Dolina ocenia się pozytywnie.

Biorąc powyższe pod uwagę, wnoszę o wykonanie następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Dostosowanie terenu Placówki do wymogów standardu poprzez zabezpieczenie furtki, usunięcie sprzętów zagrażającej bezpiecznej komunikacji, co będzie zgodne z art. 68 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
2. Zlikwidowanie niedomogów w zakresie stanu technicznego i wyposażenia w pokojach mieszkalnych oraz w pomieszczeniach ogólnego użytku, co będzie zgodne z art. 68 ust. 4 pkt 2 lit. c ustawy o pomocy społecznej.
3. Likwidacja niedomogów w zakresie stanu technicznego i wyposażenia pomieszczeń sanitarnych, co będzie zgodne z art. 68 ust. 4 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej
4. Sprzątanie pomieszczeń, w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz dziennie, co będzie zgodne z brzmieniem art. 68 ust. 6 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
5. Dostosowanie pomieszczenia pomocniczego do prania i suszenia do obowiązującego standardu i użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem, co będzie zgodne z art. 68 ust. 5 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.
6. Zapewnienie sposobu świadczenia usług zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami osób przebywających w placówce, z uwzględnieniem prawa człowieka, w tym w szczególności prawa do godności, wolności, intymności i poczucia bezpieczeństwa, co będzie zgodne z art. 68 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
7. Dostosowanie posiłków dietetycznych, osób przebywających w Placówce do aktualnych zaleceń lekarskich i opracowywanie posiłków dietetycznych przez osobę posiadającą kwalifikacje w tym zakresie, zgodnie z art. 68 ust. 6 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
8. Zawieranie umów z osobami przebywającymi w Placówce lub ich pełnomocnikami (o ile osoby przebywające w Domu wyznaczyły pełnomocników), a w przypadku osób ubezwłasnowolnionych – z przedstawicielami ustawowymi; opatrywanie umów oraz innych dokumentów podpisami mieszkańców lub ich przedstawicieli ustawowych; sporządzanie umów w tyłu egzemplarzach ile jest stron je zawierających, oraz ujednoczenie nazewnictwa stosowanego w umowach odnośnie osób przebywających w Placówce, co będzie zgodne z art. 68a, pkt 1 lit. a ustawy o pomocy, i art. 66 Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.); w przypadku posiadania dokumentów zawierających dane osobowe, dostosowanie sposobu przetwarzania ww. danych do wymogu określonego w art. 10 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000 ze zmianami).

9. Uzupełnienie dokumentacji osób przebywających w Placówce o informacje dotyczące wymaganych danych: imię i nazwisko opiekuna prawnego lub kuratora osoby przebywającej w placówce, jeżeli został ustanowiony; informacje dotyczące stanu zdrowia osoby przebywającej w placówce, w szczególności: informacje o wydanych orzeczeniach, zalecenia lekarskie; ewidencję przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki, ze wskazaniem daty i zakresu tych świadczeń oraz danych świadczeniodawcy udzielającego świadczeń zdrowotnych; dane kontaktowe, takie jak: adres zamieszkania i numer telefonu najbliższej rodziny, opiekuna prawnego lub innych osób wskazanych przez osobę przebywającą w placówce, postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce – w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, zgodnie z wymogami art. 68a pkt. 1 lit. c-f ustawy o pomocy społecznej.
10. Uzyskanie zgody Sądu rodzinnego na pobyt w Placówce osób ubezwłasnowolnionych całkowicie w porozumieniu z opiekunem prawnym ww. osoby - powyższe kwestie reguluje art. 68c ustawy o pomocy społecznej oraz art. 156, w związku art. 175 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 2086).
11. Uzupełnienie tablicy informacyjnej na budynku, na budynku, w którym prowadzi placówkę, zawierającej informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, zgodnie z brzmieniem art. 68a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.
12. Uzupełnienie tablicy ogłoszeń znajdującej się w widocznym miejscu w budynku, w którym prowadzi placówkę, informacje dotyczące: a) zakresu działalności prowadzonej w placówce, b) podmiotu prowadzącego placówkę, w tym informacje o siedzibie lub miejscu zamieszkania podmiotu, co będzie zgodne z art. 68a, pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.
13. Bezwzględne wykonanie zaleceń pokontrolnych nr 2-4, z dnia 2 czerwca 2016 r., znak PS-Ko.431.2.2016.2, co wyczerpuje również treść zaleceń nr 9-12 niniejszej kontroli.

Ponadto, w przypadku osób ubezwłasnowolnionych oraz osób o ograniczonej świadomości, należałoby zapewnić brak możliwości samodzielnego wychodzenia poza teren Placówki w myśl art. 68 ust. 2a. *W przypadku gdy brak opieki zagraża życiu lub poważnie zagraża zdrowiu osoby przebywającej w placówce, będącej osobą z zaburzeniami psychicznymi, osoba kierująca tą placówką może ograniczyć możliwość samodzielnego opuszczania przez tę osobę terenu placówki na podstawie zaświadczenia lekarza wydanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, wskazującego zasadność takiego ograniczenia.*

2b.⁵⁴⁾ Ograniczenie może być wydane na czas oznaczony wskazany w zaświadczeniu lekarza, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2c.⁵⁵⁾ Ograniczenie jest wydawane w formie pisemnej i zawiera wskazanie osoby, której to ograniczenie dotyczy, okresu, na jaki jest wydane, uzasadnienie ograniczenia oraz pouczenie o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się placówka.

2d.⁵⁶⁾ Ograniczenie doręcza się osobie przebywającej w placówce, a gdy jest ona osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie, również jej przedstawicielowi ustawowemu. Doręczając ograniczenie, osoba kierująca placówką poucza osobę w niej przebywającą o prawie do złożenia wniosku o uchylenie ograniczenia.

Na podstawie art. 128 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oczekuję przedstawienia przez Panią, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, informacji o sposobie ich realizacji.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Pani prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 30 dni, jest Pani obowiązana do powiadomienia o realizacji zaleceń, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Jednocześnie przypominam, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6.000 zł.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Monika Donke-Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Dokument sporządziła: Katarzyna Marnocha Inspektor wojewódzki
Data sporządzenia: 2.04.2020 r.